

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

23 iunie 2010

OB Nr. 495

**Biroului Permanent
al Parlamentului**

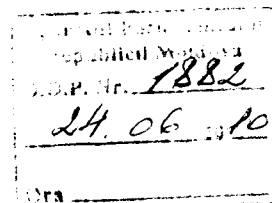
Inițiativă legislativă

În temeiul articolului 73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului, înaintez Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru completarea anexei nr.1 la Legea nr.142-XVI din 7 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I.

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

**Deputat
Oleg BODRUG**

L E G E

pentru completarea anexei nr.1 la Legea nr.142-XVI din 7 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Anexa nr.1 la Legea nr.142-XVI din 7 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2005, nr.101-103, art.476) se completează după cum urmează:

1. În rubrica “2 Științe umanitare și arte”, secțiunea “22 Științe umanistice”, poziția “224 Istorie”, după subpoziția “224.4 Etnologie”, se introduc următoarele coduri și specialități:

“224.5 Arhivistică”

“224.6 Managementul patrimoniului cultural”

“224.7 Studiul religiilor”

“224.8 Slavistică”.

Art.II. – Guvernul, în termen de o lună, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

**PREȘEDINTELE
PARLAMENTULUI**

Mihai GHIMPU

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru completarea anexei nr.1 la Legea nr.142-XVI
din 7 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al
specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile
de învățământ superior, ciclul I

Propunerea de a introduce în anexa Legii următoarele specialități: arhivistică, managementul patrimoniului cultural, studiul religiilor și slavistică, în cadrul Facultăților de Istorie și Filosofie, a apărut în urma constatării necesității de a pregăti specialiști în domeniile respective. Astfel, expunem necesitatea fiecărei specialități în parte.

Cerințele contemporane de pregătire a specialiștilor de înaltă calificare, în domeniu arhivisticii, necesită accentuarea atenției la câteva componente esențiale ale activității privind informația documentară și anume:

- studierea legislației actelor normative și a practicii de depozitare a documentelor;
- studierea standardelor internaționale de depozitare și păstrare a documentelor;
- necesitatea de a obține cunoștințe nu numai despre modul de depozitare a documentelor ci și însușirea deprinderilor de analiză a surselor arhivistice.

Arhiva contribuie la formarea profesională a istoricului, reprezentând un eșantion esențial în cercetare, în organizarea stagiilor de practică atât la ciclul I a studiilor superioare de licență, cât și la ciclul II, studii superioare de masterat. De aceea, specialistul în arhivistică trebuie să aibă cunoștințe temeinice în istorie, istoria culturii, istoria relațiilor internaționale etc. Se cere pregătirea istorico-arhivistică a specialistului și nu doar al unui simplu funcționar cu activități mecanice. Este necesară pregătirea specialistului respectiv și în disciplinele istorice speciale. Dar, aceste obiective pot fi atinse cu succes numai în cadrul pregătirii specialistului la Facultatea de Istorie și Filozofie, la aceasta îndeamnă și practica din mai multe state cum ar: România, Ucraina, Rusia, Bulgaria, etc.,

Pornind de la dezideratele enunțate mai sus în cadrul specializării Arhivistică se va oferi o pregătire de specialitate structurată pe câteva direcții: organizarea și prelucrarea fondurilor de arhivă istorică existente la Arhiva Națională a Republicii Moldova, Arhiva Partidelor Politice a Republicii Moldova precum și a subdiviziunilor acestora, asistarea creatorilor de documente în vederea administrării corespunzătoare a acestora în cadrul diferitor arhive organizate pe ramuri sau din punct de vedere a organizării teritorial - administrative, cercetarea și valorificarea științifică a documentelor importante din perspectivă istorică și culturală. Absolvenții specialității vor avea o pregătire fundamental istorică, complimentată de competențele specifice arhivisticii, cu un pronunțat caracter practic, constând în cunoștințe de limba izvoarelor, paleografii, ordonarea, inventarierea și evidența fondurilor și colecțiilor arhivistice. Specialitatea formează competențe și capacități specifice profesiei de arhivist, în acord cu legislația în vigoare și cu practica internă și internațională în domeniu, garantând studenților șanse reale de inserție profesională după absolvire în calitate de istoric, lucrător de arhivă, custode de fonduri de documente în diferite instituții. Oportunitățile de carieră ale absolvenților vizează atât structurile Arhivei Naționale

a Republicii Moldova, diferite alte instituții publice creatoare și păstrătoare de documente, cât și sectorul privat care pe măsura dezvoltării sale din ultimii ani resimte tot mai mult nevoia de personal calificat pentru domeniul specific muncii de arhivă.

Referindune la patrimoniul cultural al Republicii Moldova, putem spune că acesta are o valoare identitară, artistică și etică intrinsecă. Totodată, patrimoniul cultural este o *sursă de dezvoltare durabilă*, inclusiv economică, în principal prin integrarea acestuia în sfera serviciilor turistice, sociale și economice. În același timp, patrimoniul cultural al Republicii Moldova este supus agresiunii și distrugerii, atât din partea factorului uman cât și a celui natural. Astfel, potențialul de dezvoltare a patrimoniului cultural al Republicii Moldova practic nu este valorificat.

Una dintre cauzele principale ale acestei stări de lucruri o reprezintă lipsa personalului calificat în domeniul managementului patrimoniului cultural, cu pregătire profesională adecvată, atât la nivel central (Ministerul Culturii, Academia de Științe, Muzeu Național) cât și mai ales la nivel local.

În prezent, în cadrul domeniului de formare profesională 224 Istorie, studenții și masteranzii primesc o pregătire în domeniul identificării și cercetării obiectivelor de patrimoniu cultural-istoric, însă această pregătire este insuficientă pentru a asigura cu specialiști calificați domeniile protecției, valorificării și administrării patrimoniului cultural. Din aceste considerente, este necesar introducerea specialității *managementul patrimoniului cultural-istoric* care ar permite, pe lângă cunoștințele oferite de specialitățile actuale, o pregătire managerială care implică competențe și abilități în următoarele domenii:

- a. legislația națională și internațională privind gestionare și dezvoltarea patrimoniului cultural;
- b. managementul resurselor;
- c. managementul organizațional;
- d. managementul proiectelor;
- e. administrație publică;
- f. utilizarea tehnologiilor informaționale în domeniu;
- g. turismul cultural-istoric și cel rural etc.

Absolvenții vor putea activa în cadrul organelor administrației publice centrale (din componența Ministerului Culturii, Agenției Turismului etc.), administrației publice centrale (Direcțiile raionale cultură, muzee locale ș.a.), precum și în instituțiile de cercetare (din Academiei de Științe și altele). Totodată, specialiștii în domeniu managementului patrimoniului cultural vor putea activa în cadrul organelor abilitate în domeniul salvagădării și protecției monumentelor cultural-istorice care urmează a fi create, atât la nivel central cât și local (ex. agenții de protecție a patrimoniului, poliția patrimoniului etc.), precum și în sectorul privat (ex. turism cultural și rural).

Pe lângă aceasta, pregătirea managerială pe care o vor primi studenții și masteranzii va permite încadrarea ușoară a absolvenților și în alte domenii de activitate conexe.

Evoluția societății contemporane din Republica Moldova demonstrează în ultimul timp apariția unor disensiuni între reprezentanții diferitor confesiuni conlocuitoare din acest teritoriu. Acest fapt poate fi explicat, în mare măsură, prin lipsa informației cu referire la

diferite religii și curente religioase, precum și a specialiștilor ce ar activa în acest domeniu, prin care ar fi lichidate lacunele la capitolul toleranței religioase.

Mai mult, este necesar de avut în vedere faptul că în perioada de până la 1989 practic nu au existat instituții abilitate care ar fi pregătit specialiști în domeniul dat, iar după obținerea independenței Republicii Moldova, această latură a vieții societății în linii majore nu a fost luată în considerație.

Suplinirea golului existent este posibil numai în cazul pregătirii permanente a specialiștilor în acest domeniu, pregătire care perfect se îmbină cu cunoașterea evoluției istorice ce oferă un spectru larg și complet cu referire la diferite sisteme și doctrine religioase și prin educarea toleranței religioase.

În cadrul specializării istorie și „studiul religiilor” o atenție deosebită se acordă însușirii ciclului de discipline fundamentale, care crează temelia specialităților de profil.

Pachetul disciplinelor ce țin direct de specializare include: istoria religiilor, filosofia religiilor, antropologia religiilor, fenomenologia religiilor, sociologia religiilor.

Cuprinderea acestor laturi în procesul de studii va crea un spectru pluridisciplinar de studiere fie a unui fenomen religios, fie a unei doctrine confesionale, fapt ce va duce la înțelegerea corectă a relațiilor și coexistenței confesionale.

Asigurarea unei astfel de baze teoretice va permite conceperea corectă nu numai a religiei ortodoxe, dar va permite și deschiderea spre înțelegerea tuturor cultelor existente în Republica Moldova și în lume, iar prin aceasta la stabilirea unui dialog corect interreligios, verigă care la momentul actual practic lipsește în sistemul educațional de la noi și care nu este acoperit nici de instituțiile teologice ortodoxe.

Specialitatea va permite, pregătirea studenților pentru a activa în domeniul sistemului de educație al Republicii Moldova ca profesori de istorie, educație moral-spirituală, filozofie, personal științific auxiliar în instituții de cercetare și culturale (institute de cercetare, muzee, arhive etc.). De asemenea, absolvenții specializării respective vor putea să-și continue studiile în cadrul masteratului la specializarea Istoria și cultura religiilor care deja este inclus în pachetul de opțiuni pentru studii de master al Facultății de Istorie și Filozofie.

Sursele istorice ce țin de istoria spațiului românesc din secolul XIV până în secolul al XVIII-lea sunt scrise în limba slavonă și în limba rusă veche, iar din secolul al XIX-lea sursele din Basarabia în limba rusă cu particularitățile ei de atunci. Arhivele din Rusia și Ucraina păstrează numeroase izvoare istorice care se referă la politica externă și internă a Țărilor Române, și care de asemenea sunt în limba slavonă, limba rusă veche și rusă. Specialiștii din Republica Moldova nu au acces la aceste izvoare din cauza necunoașterii paleografiei slave și a limbii, chiar dacă aceste documente sunt publicate în Rusia sau Ucraina.

Specializarea *Slavistică* presupune pregătirea specialiștilor capabili să utilizeze sursele istorice din Țările slave înrudite - Polonia, Bulgaria, Serbia arhivele cărora de asemenea conțin numeroase date privind istoria noastră.

Specializarea *Slavistică* ar fi atractivă și pentru minoritățile naționale din Republica Moldova – ruși, bulgari ucraineni, dar și pentru absolvenții liceelor din România, unde lipsa specialiștilor în acest domeniu este o problemă acută.

În cadrul specializării “Istorie și slavistică ” o atenție deosebită se acordă însușirii ciclului de discipline fundamentale, care creează temelia specialităților de profil. Pachetul disciplinelor ce țin direct de specializare include: limba slavă veche, paleografia, limba rusă contemporană, istoria, istoriografia și filosofia rusă. Cuprinderea acestor laturi în procesul de studii va crea un spectru pluridisciplinar de studiere a diferitor fenomene.

Specialiștii în istorie și slavistica pot fi angajați în instituțiile academice de cercetare științifică în instituțiile superioare de învățământ, arhive naționale și biblioteci științifice. De asemenea, absolvenții specializării respective vor putea să-și continue studiile în cadrul masteratului la specializarea Istorie și slavistică care deja este inclus în pachetul de opțiuni pentru studii de master al Facultății de Istorie și Filozofie a Universității de Stat din Moldova.

Includerea specialităților enunțate în cadrul studiilor universitare va contribui la îmbunătățirea calității studiilor superioare și pregătirea specialistilor calificați, reeșind din necesitățile actuale ale Republicii Moldova.

deputat
Oleg BODRUG

**Постоянному бюро Парламента
Республики Молдова**

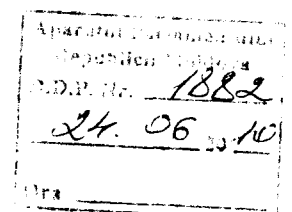
В соответствии с положениями статьи 73 Конституции Республики Молдова и статьи 47 Регламента Парламента представляется Парламенту на рассмотрение в качестве законодательной инициативы проект Закона о внесении дополнений в Закон об утверждении Перечня направлений профессиональной подготовки и специальностей по подготовке кадров в высших учебных заведениях, цикл I №142-XVI 7 июля 2005 года.

Приложения:

- проект закона;
- пояснительная записка.

Депутат Парламента

О. БОДРУГ

ЗАКОН

о внесении дополнений в Закон об утверждении Перечня направлений профессиональной подготовки и специальностей по подготовке кадров в высших учебных заведениях, цикл I №142-XVI 7 июля 2005 года

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – Позицию "224 История" раздела "22 Гуманитарные науки" рубрики "2 Гуманитарные науки и искусство" приложения 1 к Закону об утверждении Перечня направлений профессиональной подготовки и специальностей по подготовке кадров в высших учебных заведениях, цикл I №142-XVI 7 июля 2005 года после субпозиции "224.4 Этнология" дополнить следующими кодами и специальностями:

"224.5 Архивистика"

"224.6 Менеджмент культурного достояния"

"224.7 Изучение религии"

"224.8 Славистика".

Ст. II. – Правительству в месячный срок привести свои нормативные акты в соответствие с настоящим законом.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

к проекту Закона о внесении дополнений в Закон об утверждении
Перечня направлений профессиональной подготовки и специальностей
по подготовке кадров в высших учебных заведениях, цикл I
№142-XVI 7 июля 2005 года

Предложение о включении в приложение к закону следующих специальностей: *архивистика, менеджмент культурного достояния, изучение религии и славистика* в рамках факультета истории и философии возникло в результате констатации необходимости подготовки специалистов в соответствующих областях. Ниже предлагается обоснование каждой специальности в отдельности.

Современные требования к подготовке высококвалифицированных специалистов в области *архивистики* определяют обострение внимания на некоторые важные компоненты деятельности, связанной с документальной информацией, а именно:

- изучение законодательных и других нормативных актов, а также практики хранения документов;
- изучение международных стандартов складирования и хранения документов;
- необходимость не только получения знаний о порядке складирования документов, но и приобретения навыков анализа архивных источников.

Архив способствует профессиональной подготовке историка и является важным звеном в процессе исследования, организации практической стажировки как на первом этапе высшего образования на получение диплома лицензиата, так и на втором этапе – на получение диплома мастера. Поэтому специалист в области архивистики должен обладать основательными знаниями в области истории, истории культуры, истории международных отношений и др. Историко-архивистская подготовка необходима не только для простого служащего, осуществляющего механическую деятельность. Необходима подготовка соответствующего специалиста и по специальным историческим дисциплинам. Однако эти цели могут быть успешно достигнуты только в рамках подготовки специалиста на факультете истории и философии, о чем свидетельствует и практика многих государств, таких как Румыния, Украина, Россия, Болгария и др.

Исходя из вышеуказанных требований в рамках специальности *Архивистика* будет осуществляться структурная специализированная подготовка по нескольким направлениям: организация и обработка исторических архивных фондов Национального архива Республики Молдова, Архива политических партий Республики Молдова, а также их подразделений, оказание помощи лицам, составляющим документы, для их надлежащего администрирования в различных архивах, организованных по отраслям или с точки зрения административно-территориальной организации, научного исследования и освоения важных документов в исторической и культурной перспективе. Лица, которые получают образование

по данной специальности, будут обладать фундаментальной исторической подготовкой, дополненной знаниями в области архивистики выраженного практического характера: знание языка источника, палеография, создание, инвентаризация и учет архивных фондов и коллекций. Данная специальность формирует знания и навыки, специфические для профессии архиватора в соответствии с действующим законодательством, внутренней и международной практикой в данной области, гарантируя студентам реальные шансы профессиональной интеграции после получения образования историка, архивного работника, хранителя фонда документов в различных учреждениях. Возможности карьерного роста выпускников относятся к структурам Национального архива Республики Молдова, публичным учреждениям, создающим и хранящим документы, а также частного сектора, который по мере своего развития в последние годы все больше ощущает потребность в квалифицированном персонале для архивной деятельности.

Если говорить о культурном достоянии Республики Молдова, можно сказать, что оно обладает идентичной, художественной и этической внутренней ценностью. Кроме того, культурное достояние является источником устойчивого развития, в том числе экономики, главным образом путем его интеграции в сферу туристических, социальных и экономических услуг. В то же время культурное достояние Республики Молдова подвергается агрессии и уничтожению как вследствие воздействия человеческого фактора, так и вследствие воздействия природного фактора. Так, потенциал развития культурного достояния Республики Молдова практически не осваивается.

Одной из главных причин сложившейся в этой сфере ситуации является отсутствие квалифицированного персонала в области управления культурным достоянием, обладающего адекватной профессиональной подготовкой как на центральном уровне (Министерство культуры, Академия наук, национальные музеи), а также на местном уровне.

В настоящее время в рамках сферы профессиональной подготовки 224 *История* студенты и мастеранты получают подготовку в сфере выявления и исследования предметов культурно-исторического достояния, однако эта подготовка недостаточна для обеспечения квалифицированными специалистами сферы защиты, освоения и администрирования культурного достояния. В связи с этим необходимо введение специальности *Менеджмент культурного достояния*, которая позволит обеспечить получение помимо знаний, предоставляемых нынешними специальностями, менеджерской подготовки, требующей наличия знаний и способностей в следующих областях:

- национальное и международное законодательство об управлении культурным достоянием и его развитии;
- менеджмент ресурсов;
- организационный менеджмент;
- менеджмент проектов;
- публичное управление;

- использование информационных технологий в данной сфере;
- культурно-исторический и сельский туризм.

Выпускники смогут работать в органах центрального публичного управления (в составе Министерства культуры, Агентства туризма и др.), местного публичного управления (районные управления культуры, местные музеи и др.), а также в научно-исследовательских учреждениях (Академии наук и др.). Кроме того, специалисты в области менеджмента культурного достояния смогут осуществлять деятельность по надзору и охране создаваемых культурно-исторических памятников как на центральном, так и на местном уровне (агентства по охране достояния, полиция по охране достояния и др.), а также в частном секторе (культурный и сельский туризм).

Кроме того, менеджерская подготовка, которую получают студенты и мастера, позволит выпускникам легко устроиться на работу и в других смежных областях деятельности.

Развитие современного общества Республики Молдова в последнее время свидетельствует о наличии разногласий между представителями различных вероисповеданий, проживающих на этой территории. Это можно объяснить, в большой степени, отсутствием информации о различных религиях и религиозных течениях, а также специалистов, работающих в этой области, для ликвидации недостатков в сфере религиозной толерантности.

В рамках специализации по истории и изучению религий особое внимание оказывается фундаментальным дисциплинам, создающим основу для профильных специальностей.

Пакет дисциплин, относящихся непосредственно к специализации, включает: историю религий, антропологию религий, феноменологию религий, социологию религий.

Охват всех этих граней в процессе обучения создаст многопрофильный спектр изучения либо религиозного явления, либо религий как таковых, что обусловит правильное понимание конфессиональных отношений и конфессионального сосуществования.

Обеспечение такой теоретической базы обеспечит правильное понимание не только православной религии, но и откроет путь к пониманию всех религий, существующих в Республике Молдова и в мире, а этим к установлению правильного межрелигиозного диалога. Данное звено в настоящее время практически отсутствует в нашей образовательной системе и не покрыто православными теологическими учреждениями.

Данная специальность позволит студентам работать в сфере образовательной системы Республики Молдова в качестве учителей истории, морально-духовного воспитания, философии, вспомогательного научного персонала в исследовательских и культурных учреждениях (исследовательские институты, музеи, архивы и др.). Кроме того, выпускники данной специализации смогут продолжить обучение в рамках мастерата по специальности *История и культура религий*, которая уже включена в пакет обучения в рамках мастерата факультета истории и философии.

Исторические источники, касающиеся истории румынского пространства от XIV до XVIII века, написаны на славянском и старорусском языках, а с XIX века источники из Бесарабии написаны на русском языке с особенностями тех времен. В архивах России и Украины хранятся многочисленные исторические источники, относящиеся к внешней и внутренней жизни Румынских Стран, многие из которых написаны на славянском, старорусском и русском языках. Специалисты Республики Молдова не обладают доступом к этим источникам по причине незнания славянской палеографии и языка, даже если эти документы опубликованы в России или Украине.

Специализация *Славистика* предполагает подготовку специалистов, способных использовать исторические источники из родственных славянских стран – Польши, Болгарии, Сербии, – архивы которых также содержат многочисленные сведения о нашей истории.

Специализация *Славистика* может быть привлекательной и для представителей национальных меньшинств Республики Молдова – русских, болгар, украинцев, а также для выпускников лицеев Румынии, в которых отсутствие специалистов в данной области является острой проблемой.

В рамках специализации История и славистика особое внимание уделяется освоению курса фундаментальных дисциплин, образующих основу профильных специальностей. Пакет дисциплин, касающихся непосредственно специализации, включает: старославянский язык, палеографию, современный русский язык, историю, историографию и русскую философию. Охват этих сторон в процессе обучения создаст многопрофильный спектр изучения различных явлений. Специалисты в области истории и славистики могут трудоустроиться в научно-исследовательских институтах, высших учебных заведениях, национальных архивах и научных библиотеках. Они также смогут продолжить обучение в рамках мастерата по специальности *История и славистика*, которая уже включена в опциональный пакет мастерата на Факультете истории и философии Молдавского государственного университета.

Включение указанных специальностей в университетское образование будет способствовать улучшению качества высшего образования и подготовке квалифицированных специалистов, исходя из актуальных потребностей Республики Молдова.

Депутат Парламента

О. БОДРУГ